

Skånes regionala utvecklingsstrategi *Det öppna Skåne 2030*

(Dnr 1800897)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

I Region Skånes remissutskick framkom att regionen särskilt önskade synpunkter på följande områden:

- Vilka är era reflektioner kring gjorda revideringar? Lyfts rätt saker fram? Är det något som saknas?
- Hur ser ni att den regionala utvecklingsstrategin kan utgöra ett stöd i ert eget eller gemensamt utvecklingsarbete i Skåne?
- Vad ser ni är viktigt att lyfta och utveckla för att gå från strategi till genomförande och handling kring det som lyfts?
- Hur kan ni bidra till Skånes utveckling?

Remissvaret börjar med en sammanfattning av MUCF:s övergripande reflektioner för att därefter besvara respektive fråga.

Övergripande reflektioner

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ställer sig positiv till att Region Skåne i flera aspekter lyfter fram barn, unga och civilsamhället som viktiga medborgare respektive aktörer i sin regionala utvecklingsstrategi. Myndighetens slutsats är dock att särskilt ungdomsperspektivet bör stärkas i utvecklingsstrategin, samt att vikten av dialog med unga och civilsamhället bör poängteras som en del av det konkreta arbetet och genomförandet av strategin *Det öppna Skåne 2030*.

Att tillämpa ett ungdomsperspektiv innebär att planeringen, genomförandet och uppföljningen av beslut och insatser vilar på kunskapsgrund samt utgår från de mänskliga rättigheterna så som de uttrycks i grundlagarna och i Sveriges konventionsåtaganden på området. Ett ungdomsperspektiv innebär vidare att ungdomar bör betraktas som en mångfald individer, utifrån kön, ålder, etnisk tillhörighet, trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, intressen med mera. De insatser samhället riktar till

ungdomar ska ta hänsyn till denna mångfald. Därtill betyder ungdomsperspektiv att insatsen stödjer ungas utveckling mot ökad självständighet och oberoende, och ger dem möjlighet att vara delaktiga i och så långt möjligt ha inflytande över utformning och genomförande av insatser som berör dem.

Ungas röst och ett tydligare ungdomsperspektiv behövs

I förordet till *Det öppna Skåne 2030* (s.3) slås fast att Skånes unga befolkning är en resurs för regionens utveckling. Samtidigt konstateras att regionens utmaningar är hög arbetslöshet, låg produktivitet och att tillväxten kunde vara högre.

Utifrån den potential som unga anses ha för regionen bör de också ses som en central samverkansaktör och målgrupp för de insatser som ämnar att nå visionen om *Det öppna Skåne 2030*.

Målgruppen unga omfattar personer mellan 13–25 år i Sverige. Det ungdomspolitiska målet innebär att unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

MUCF är positiv till utvecklingsstrategins ungdomsperspektiv i bostadsfrågan. MUCF:s rapporter tyder på att svårigheterna för unga att etablera sig på bostadsmarknaden innebär att de kan få svårt att starta ett liv självständigt vuxenliv. MUCF:s studie Fokus 11 indikerar att bostadssituationen påverkar ungas möjligheter att få ett arbete. Boendet påverkar också familjebildning eftersom de som bor trångt ofta väljer att skaffa barn senare (Fokus 11, 2011).

Att unga får möjlighet att utbilda sig och kan etablera sig på arbetsmarknaden är centralt för tillgång till välfärd, inflytande och det ungdomspolitiska målet. Men det är också viktigt för tillväxten som *Det öppna Skåne 2030* har som vision.

Ett ungdomsperspektiv och kunskap om unga är centralt även i andra frågor som exempelvis planering av infrastruktur, kollektivtrafik och insatser inom fritid och kultur och för tillväxt, välfärd, kompetensförsörjning eller företagande. Många olika samhällsaspekter påverkar ungas liv. Men ungas levnadsvillkor och möjlighet att utvecklas påverkar också samhället. Ett kunskaps- och rättighetsbaserat ungdomsperspektiv behövs för att möjliggöra målgruppsinriktade insatser och för ta vara på den potential som unga utgör för regionen.

Ungas rätt till inflytande och delaktighet kan särskilt förtydligas i regionens mål i kapitlet *Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet*. Här vill MUCF göra följande medskick:

Mål 1: Myndigheten vill påpeka att även unga ska höras i frågor som berör dem.

Mål 2: Myndigheten vill lägga till att både barn och unga ska kunna delta i samhället med lika förutsättningar.

Mål 3: Angående målet att *förbättra hälsan genom samarbete med den enskilde invånaren* vill MUCF tillägga att unga bör ses som en särskild målgrupp. Sjukvården har

blivit den allra viktigaste samhällsfrågan för dagens unga enligt MUCF:s studie *Unga med attityd 2019, del 1* (2019). Detta visar vikten av att inkludera ungas perspektiv i hälsoarbetet, både avseende vårdbemötandefrågor och särskilda behandlingsmetoder, men även för att unga ska kunna inkluderas i samarbetet och göra sina röster hörda.

Hur kan den regionala utvecklingsstrategin utgöra stöd i MUCF:s eget eller gemensamt utvecklingsarbete i Skåne

På denna punkt har MUCF inga synpunkter, utan hänvisar till svaret på fråga 4.

Utveckla dialogen med civilsamhälle och unga för att gå från strategi till genomförande och handling

Det öppna Skåne 2030 slår fast att en fortsatt dialog är central för strategins genomförande. MUCF vill lyfta att kontinuerlig dialog bör föras med både unga och civilsamhället.

Det civila samhällets organisationer ska ha möjligheter att i dialog såväl inkomma med kunskap, hävda sina intressen och bidra med och synpunkter. Dialogen bör vara öppen, återkommande och inkluderande samt präglas av ömsesidighet. Det är viktigt att i utvecklingsstrategin tydligt markera att dialog med unga och civilsamhället är ett verktyg för att kunna fatta kloka prioriteringar och investeringar.

MUCF:s kunskap och verktyg kan bidra till framtidstro och livskvalitet, att stärka mångfalden av goda levnadsmiljöer och genomförandet av utvecklingsstrategin

MUCF vill inledningsvis framhålla att myndighetens nationella nätverk med regionala representanter inom civilsamhälles- och ungdomspolitik erbjuder en plattform för erfarenhetsutbyte och kunskapsstärkning som ger ett kollegialt lärande.

MUCF tar fram och sprider kunskap om unga och civilsamhället och ger stöd till kommuner i regioner i deras arbete som berör unga och civilsamhället. MUCF arbetar för att unga har meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter. Myndigheten har under året arbetat vidare med att stödja den öppna fritidsverksamheten utifrån olika verksamheters behov av stöd och utveckling. MUCF är också en hbtq-strategisk myndighet för unga, med särskilda uppdrag kring att skapa en trygg skola och trygga fritidsmiljöer för unga hbtq-personer.

MUCF arbetar även med att stötta samordning av kommuners insatser för unga som varken arbetar eller studerar. Att bättre samordna insatser kring denna grupp unga är ett viktigt led i att öka den sociala hållbarheten i Skåne och långsiktigt klara välfärden.

Myndigheten kan också erbjuda stöd för verksamhetsstyrning genom det enkätverktyg, Lokal uppföljning av ungdomspolitiken (Lupp), som MUCF erbjuder kommuner och regioner. Genom Lupp får lokala aktörer tillgång till ett uppföljningssystem där de kan samla kunskap om hur unga ser på sin situation och sina möjligheter i hemkommunen. Ett hundratal kommuner och några regioner genomför Lupp-undersökningar regelbundet för att få underlag och nyckeltal för sin verksamhetsstyrning.

För att underlätta dialogen med det civila samhällets organisationer kan myndigheten erbjuda den europeiska koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocesser som verktyg. Både offentliga företrädare och idéburna föreningar kan använda verktyget för att planera och förtydliga samverkan.

Mer information om MUCF:s arbete finns på myndighetens webbplats och årsredovisning.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Handläggare Ellen Lundkvist har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Ellen Lundkvist
handläggare